

Bruijns boshoen komt tot leven

KEES MOELIKER*

Het Bruijns boshoen (*Aepyodius bruijnii*), het endemische grootpoothoen van het eiland Waigeo in het oosten van Indonesië, dat - na een stilte van ruim zestig jaar - in 2001 werd herontdekt¹ heeft zijn kop weer opgestoken. In mei van dit jaar slaagde de Belgische vogelaar Iwein Mauro erin om, als eerste westerling, een levend hoen in zijn natuurlijke omgeving op de hoogste berg van Waigeo te observeren², en nu heeft de Indonesiër Kris Tindige van de Papua Bird Club de eerste foto's van een levend exemplaar gemaakt (zie omslag). Tindige, op studiereis in Nederland, presenteerde zijn foto's onlangs in het Natuurmuseum Rotterdam, waar sinds 1999 onderzoek naar deze mysterieuze vogel plaatsvindt.

Kris Tindige kreeg de vogel (vermoedelijk een onvolwassen hen) die, afgezien van een manke poot, in redelijke conditie verkeerde op 12 augustus 2002 in een bamboe kooitje aangeboden op het eilandje Doom vlakbij Sorong, de districtshoofdstad van noordwest Papua in Indonesië. Het Bruijns boshoen was eind juli in een strik van een vogeljager gelopen in het regenwoud in de heuvels nabij het dorp Warsambin in het zuiden van Waigeo. Wetende dat hij iets bijzonders had gevangen (sinds 1999 verspreidt Tindige samen met Kees Heij en Hans Post 'opsporingsberichten' van het hoen op het eiland), liet de jager de vogel niet zoals gebruikelijk in de kookpot zakken maar bracht hem - levend, op een dieet van kokos - naar Tindige die geen moment aarzelde om het hoen te verzorgen en te fotograferen.

Kees Heij en Hans Post, die inmiddels bijna alle in musea bewaarde Bruijns boshoeders hebben onderzocht, reageerden opgetogen bij het zien van de foto's: *"Eindelijk levend bewijs. Nu is de natuurlijke kleur van de niet-bevederde delen zoals iris, kop huid, snavel en poten bekend, en deze nieuwe vindplaats in het zuiden van Waigeo geeft aan dat de soort niet uitsluitend zeer lokaal in het hoge bergbos in het centrale deel van het eiland voorkomt. De drie nu bekende locaties liggen 30 tot 50 kilometer uit elkaar en vertegenwoordigen elk een apart biotoop, dat maakt de soort minder kwetsbaar."* Kris Tindige is van plan om met zijn Papua Bird Club de vogeljagers van Waigeo 'om te scholen' tot veldwaarnemers en ze - tegen betaling - biologische informatie over het Bruijns boshoen te laten verzamelen: *"Wij komen zo meer te weten over deze mysterieuze vogel, zij kunnen kippen kopen en dat houdt hopelijk de wilde hoenders van Waigeo uit de kookpot."*

KRIS TINDIGE (LINKS)
TOONT ZIJN FOTO'S AAN
KEES HEIJ, VOGELDEPOT
NMR, SEPTEMBER 2002.
[FOTO: KEES MOELIKER]

Het Bruijns boshoen, dat tot het jaar 2000 slechts bekend was van 23 oude balgen en opgezette exemplaren die in natuurhistorische musea in de Verenigde Staten en Europa bewaard worden, komt met de waarneming van Mauro en de foto's van Tindige langzaam tot leven. Helaas is de geportretteerde vogel inmiddels overleden. Het kadaver is, in afwachting van nader onderzoek, ter plaatse ingevroren. []

BRUIJNS BOSHOEN
NUMMER 25
MET VINDER.
[FOTO: KRIS TINDIGE,
PAPUA BIRD CLUB]

Kijk ook op: www.nmr.nl/actueel.html

¹ [zie Straatgras 13 (1): 2-7; Science 291 (5521): 2309; Megapode Newsletter 15 (1): 2-5]; ² [zie Megapode Newsletter 16 (1): 2-3]